נועם אלימלך — כי תבוא

והיה כי תבא כו'. נראה לפרש דהנה יש שני מדריגות צדיקים, יש צדיק עובד ה' מיראה כל ימות החול, ובהגיע שבת קודש ניתוסף עליו קדושה יתירה שעובד מאהבה, כי בחינת שבת היא אהבה, ובוא יבוא הצדיק במדריגת אהבה, ויש צדיק שגם בימי החול עובד ה' באהבה, וזה הצדיק נקרא בשם "שבת" כדאיתא בזוהר הקדוש תלמיד חכם נקרא שבת, והיינו כי שבת היא בחינת אהבה, והצדיק הזה ג"כ תמיד בבחינה הזאת לכן ג"כ נקרא שבת.

וזהו שאמרו חז"ל "כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים", ר"ל הצדיק שהוא תמיד בבחינת אהבה והוי כמענג עם השבת שמתענגין זה עם זה, כי הוא תמיד בבחינת אהבה כמו השבת, נותנין לו נחלה כו' ר"ל נחל ה', הוא הנחל העליון אשר משם מושך הצדיק השפע לישראל. וזהו דמצינו באליהו הנביא ז"ל "וישב בנחל כרית והעורבים מביאים לו לחם", ולכאורה למה בחר ה' בעורבים שהם אכזרים על בניהם שהם יביאו לו לחם? וע"פ דברינו הנ"ל כך פירושו, "וישב בנחל" שהיה ממשיך השפעות מנחל העליון, ודרכי העורבים הם הקליפות לטרוף טרף ההשפעות, אלא העובד ה' מאהבה גם הם ישלימו ויסכימו עמו לבלתי יגעו בהשפעה, וזהו רמז ש"העורבים הביאו לו לחם" ר"ל שגם הקליפות הסכימו עמו. וזהו "כל המענג כו' נותנים לו נחלה", כנ"ל להמשיך השפעות מנחל ה', "בלי מצרים" ר"ל בלי שום קטרוג ומונע.

וזהו "כי תבא" לשון יחיד, דהיינו כשיהיו כל ישראל באחדות, "אשר ה' אלקיך" ר"ל שבכללות ישראל יש שני הבחינות הנ"ל אהבה ויראה, ה' הוא אהבה, ואלקים הוא דין הוא יראה, אז כשתהיו כולם באחדות "נותן לך נחלה וירשתה", ר"ל אז יהיה הנחל ה' בידך להמשיך השפעות קדושה וברכה לכל ישראל.

כי תכלה לעשר כו'. נראה לפרש דאיתא בגמרא "לעולם ישליש אדם שנותיו שליש במקרא כו'", יש לומר הפירוש כך, ד"מקרא" הוא לשון מקריות, דהיינו האדם בהתחלתו בעבודת הבורא ית' אינו אלא במקריות, שלפעמים יתגבר על יצרו ולפעמים יצרו מתגבר עליו ואינו דבר תמידיות, וצריך האדם להתגבר בהדרגה לטהר מחשבותיו עד שיזדככו, דעיקר הוא המחשבה, וזהו שדרשו חז"ל "חמוקי ירכיך למה נמשלו דברי תורה לירך מה ירך בסתר אף דברי תורה בסתר", פירוש מה ירך בסתר רמז על עון קרי הבא לאדם מחמת מחשבות זרות ח"ו והמחשבה הוא בסתר, לזה צריך תשובת המשקל לתקן ע"י דברי תורה בסתר, דהיינו שיעסוק בתורה במחשבה טהורה ולשמה, וזה בלתי אפשר שיזדכך מחשבותיו בבת אחת כי אם בהדרגה בכל פעם יותר ויותר עד שמן השמים יסייעו לו. ולכן תחילת עבודת השי"ת [נקרא] מקרא מלשון מקריות כנ"ל.

ואח"כ צריך לעלות במעלה יתירה דהיינו "שליש במשנה", ר"ל שצריך האדם לכוין בלימודו לעולמות עליונים לשם יחוד כידוע. וזהו לשון משנה דהיינו כפול, לשון (שמות טז, ה) "והיה משנה

על אשר ילקוטו כו'", וזהו "שנו חכמים בלשון המשנה" ר"ל ששנו בלשון כזה שהוא משנה כנ"ל, דהיינו שלמדו למטה וכוונתם למעלה ליחד. וזהו "כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב" - מובן ממילא כנ"ל.

"שליש בתלמוד" שהוא מידה שאין גדולה הימנה כדאיתא בגמרא, דהיינו הדביקות ואהבה. וזהו רמז שדרשו חז"ל "בראשית, בשביל התורה שנקרא ראשית ובשביל ישראל ובשביל ביכורים שנקראים ראשית", והכל אחד, דהנה ה"ביכורים" רמז על הכנעה ושפלות האדם, שצריך להחזיק עצמו במידת ענווה והכנעה אמיתית, כמאמר התנא "הגיע להר הבית אפילו אגריפס המלך נוטל הסל על כתיפו ונכנס", זה היה למען הכנעה, ולזה רמז התנא בלשונו "כיצד מצות ביכורים אדם יורד לתוך שדהו וראה תאנה שבכרה כורך עליה גמי", דהיינו האדם הרוצה לשבר תאוותיו כי לב האדם מתאוה לפרי ראשון וצריך לשבר תאוותיו בזה, "כורך עליה גמי" פירוש יזכור יום המיתה איך יהא מונח בקבר ויצמיח עליו גמי ועשב. ואחר שיבוא האדם למידת הכנעה וענווה אז יראתו ואהבתו שלימה בעבודת הבורא ית', וזה הוא לשון ביכורים כפשוטו לשון בישול וגמר הפרי. וזהו "שליש בתלמוד שאין לך מידה גדולה הימנה".

וזהו דאיתא בגמרא "הקונה שתי אילנות מביא ואינו קורא כו'", רמז על ב' המדריגות הנ"ל, דהיינו האדם אשר עדיין אינו בא והגיע לכל המדריגות הנ"ל כי אם לשנים מהם, והיינו רמז "שני אילנות", ד"אילן" רמז לעולמות עליונים, "והקונה שתי אילנות אין לו קרקע" ר"ל שעדיין אין לו יסוד גמור, "מביא" פירוש באמת הוא מביא אותו הדבר לפני השי"ת, "ואינו קורא" ר"ל שאינו במדריגה זו עדיין שיהיה קורא ונענה מיד מהשי"ת ע"י מעשיו כדרך הצדיק הגוזר אומר ויקם. אבל "הקונה שלשה אילנות", ר"ל שקנה לעצמו כל השלש המדריגות הנ"ל, וזה "קנה קרקע" דהיינו שיש לו יסוד גמור, "מביא וקורא" ע"ד הנ"ל ותגזר אומר ויקם.

וזה כי "תכלה לעשר כו' בשנה השלישית", ר"ל אם תזכה לכלות לגמור "את כל תבואתך", ר"ל מה שאתה מביא לפני השי"ת בעולמות העליונים המכונים בשם "עשר", והוא "בשנה השלישית" שבאת לכל השלש המדריגות הנ"ל, "ונתת ללוי" ר"ל תתן ותתלה הכל שבא לך כל המדריגות הנ"ל ע"י התחברות והתלוות עם צדיקים, "לגר כו'" שהיא מידת ענווה באמת וק"ל.